

Przywracanie pamięci o zapomnianych losach miasta, historie inspirujących kobiet i wyzwania współczesnej miejskości - to najważniejsze tematy w programie Muzeum Warszawy i jego oddziałów na pierwszą połowę 2022 roku. W planach wystawy, debaty i spotkania, premiery wydawnicze, warsztaty i spacer.

Przeszłość Warszawy widziana z nieoczywistych perspektyw, namysł nad teraźniejszością stolicy i wizje jej przyszłości – to zagadnienia, które przyświecają programowi Muzeum Warszawy na 2022 rok. W pierwszych miesiącach roku wciąż będzie można zobaczyć głośną wystawę **Niewidoczne. Historie warszawskich służących** czy rodzinny hit **Rzeczy do zabawy. Edward Manitus i jego wytwórnia**. W Muzeum Woli właśnie otworzyła się wyjątkowa wystawa **Niech płyną! Inne rzeki Warszawy**. Na osoby odwiedzające siedzibę główną na Rynku Starego Miasta i oddziały Muzeum Warszawy niezmiennie czekają oprowadzania kuratorskie i gościnne. Z oferty Muzeum skorzystać można także w sieci - biorąc udział w spotkaniach, wykładach i debatach, czy odkrywając skarby w internetowym katalogu zbiorów **Kolekcje**.

Nadchodzące wystawy czasowe

**Gildia Olgi Micińskiej - Galeria Rynek 30 w siedzibie głównej Muzeum Warszawy
03.03 – 28.08.2022**

Instalacja rzeźbiarki Olgi Micińskiej, absolwentki warszawskiej ASP mieszkającej w Amsterdamie, realizowana jest jako część jej długofalowego przedsięwzięcia *The Building Institute*. Projekt polega na

szkoleniu i wspieraniu młodych kobiet, by miały większy udział w dotąd męskich zawodach rzemieślniczych. Na wystawie zobaczymy metaforyczny warsztat wyobrażonej gildii kobiecej, specjalizującej się w stolarstwie. Na pokaz składają się rzeźby, narzędzia, fotografie oraz obiekty z kolekcji Muzeum Warszawy.

Grażyna Hase. Zawsze w modzie - w siedzibie głównej Muzeum Warszawy 28.04 – 11.09.2022

Wystawa zaprezentuje dorobek Grażyny Hase – związanej z Warszawą wybitnej projektantki mody, przedstawiając jej działalność jako modelki, projektantki, twórczyni marki i mentorki. Pokazane zostaną stroje i projekty z kolekcji Muzeum Warszawy, uzupełnione o fotografie i filmy. Przemiany, jakie zaszły w modzie, kulturze i obyczajowości w drugiej połowie XX i na początku XXI wieku możliwe są do prześledzenia w karierze Grażyny Hase. Mimo to projektantka zawsze podążała własną ścieżką. Wystawie towarzyszyć będą debaty i oprowadzania, a także publikacja pod redakcją Agnieszki Dąbrowskiej, kuratorki wystawy. Ponadto na stronie internetowej Kolekcje Muzeum Warszawy zaprezentowanych zostanie kilkaset ubiorów i projektów ubiorów Grażyny Hase oraz komentarze i teksty dotyczące jej twórczości.

Celina Osiecka. Usługi fotograficzne - w Muzeum Warszawskiej Pragi 14.05 – 16.10.2022

Wystawa na temat stołecznej historii rzemiosła fotograficznego od lat 60. XX wieku do współczesności, ukazana przez pryzmat twórczości Celiny Osieckiej. Urodzona w 1941 roku fotografka, od 1965 roku członkini Warszawskiego Cechu Fotografów, jest autorką portretów tysięcy warszawiaków i warszawianek, w tym znanych postaci ze świata kultury. W 1968 roku otworzyła zakład fotograficzny przy ulicy Zwycięzców na Saskiej Kępie, który prowadzi do dziś. Wystawie będzie towarzyszyć publikacja i szeroki program wydarzeń - oprowadzań, wykładów, spacerów, lekcji muzealnych.

Nisze Warszawy. Białoszewski nie osobny - w Muzeum Woli 30.06 – 17.11.2022

Sylwetka i dorobek literacki Mirona Białoszewskiego będą osiłą opowieści o relacjach przyjaźni i sieci twórców na mapie współczesnej mu Warszawy, a także o zapomnianych dziś alternatywnych działaniach artystycznych. Mikronarracje ułożą się w historię (pod)warszawskich nisz: prywatnych mieszkań przekształcanych w teatr i galerię sztuki, miasta widzianego oczami grup i tożsamości mniejszościowych (religijnych, etnicznych, seksualnych, artystycznych), które reprezentowali artyści i artystki współpracujący z Białoszewskim i on sam.

Wykłady, debaty i rozmowy

Laboratorium Miasta to nowo powołana pracownia badań nad współczesną Warszawą i współczesną miejskością. Kontynuuje i rozwija program spotkań i debat, takich jak cieszące się dużym uznaniem **NGOsy Warszawy**. Raz w miesiącu w środy przedstawiciele i przedstawicielki różnych warszawskich organizacji pozarządowych opowiadają Marcie Żakowskiej o swojej pracy i jej celach. Kolejny cykl spotkań pogłębi rozpoczęte w 2021 roku w ramach rozmów *Nowa miejskość Warszawy* rozważania o współczesnych wyzwaniach stojących przed miastami w Polsce i za granicą.

Centrum Interpretacji Zabytku kontynuuje działalność edukacyjną skupioną wokół popularyzacji zagadnień związanych z dziedzictwem kulturowym UNESCO i tematyką varsavianistyczną. W **Poniedziałki warszawskie** wykłady i dyskusje dotyczyć będą kartografii, odbudowy nie tylko stolicy) czy historii i architektury ambasad. Raz w tygodniu odbędą się **Spacery UNESCO**, w ramach których kontynuowana będzie popularna seria wykładów prof. Marty Leśniakowskiej o wystawach światowych, edukacyjne wirtualne podróże do Włoch i Francji z dr. Olafem Kwapisem oraz cykl poświęcony Polskim Pomnikom Historii. Powróci także cykl wykładów **Miasto i jego muzeum**. Comiesięczne wielodyscyplinarne i wielowątkowe dyskusje w ramach **Seminarium warszawskiego** to wspólne przedsięwzięcie Muzeum Warszawy i Centrum Badań nad Kulturą Warszawy Uniwersytetu Warszawskiego.

Spoleczna historia Woli to seria działań edukacyjnych i badawczych, mających na celu wydobywanie lokalnych mikrohistorii. W ramach cyklu organizowane będą spotkania, warsztaty, a także gromadzone będą wywiady historii mówionej. **Grupa dekonstrukcyjna** to rozpoczęty w 2021 roku program działań włączających narzędzia performatywne do programu Muzeum Woli. Działania łączą osoby aktywne w polu sztuki i nauki z publicznością w taki sposób, stworzyć przestrzeń swobodnej wymiany wiedzy, myśli, doświadczeń. Najbliższe działania: performersko-warsztatowe z Cecylią Malik z Kolektywu Siostry Rzeki do wystawy *Niech płyną! Inne rzeki Warszawy*.

Muzeum Warszawskiej Pragi rozwijać będzie ofertę edukacyjną i kontynuować projekty, takie jak **Prawobrzeżni** czy **Archiwum Historii Mówionej**. W 2022 roku podkreślona zostanie wyjątkowość **modlitwni żydowskiej**. Jej pomieszczenia z unikatowym wystrojem malarskim, usytuowane na parterze oficyny w podwórzu na tyłach kamieniczek przy ulicy Targowej 50/52 są jednym z powodów, dla których Muzeum Warszawskiej Pragi zlokalizowano w tym miejscu.

W **Muzeum Drukarstwa Warszawskiego** odbywać się będą oprowadzania, lekcje muzealne oraz warsztaty dla dorosłych i rodzinne, na których będzie można stworzyć własny notes i zin. W **Bibliotekce Muzeum Warszawy** kontynuowany będzie projekt *Warszawa dla początkujących, czyli muzeum dialogiem pisane*, w ramach którego obcokrajowcy uczący się języka polskiego poznają historię i kulturę stolicy.

Muzeum Farmacji planuje wystawy czasowe ze zbiorów Muzeum Warszawy i sztuki współczesnej. Odbywać się będą warsztaty rodzinne, wykłady we współpracy z Centrum Bioetyki i Bioprawa UW i spacerzy przyrodoznawcze.

Oprowadzania, warsztaty, spacerzy

Wszystkim działaniom Muzeum Warszawy towarzyszyć będzie bogaty, stale rozwijający się program edukacyjny, w którym każdy znajdzie coś dla siebie. Szczególną uwagę warto zwrócić na kilka cykli:

Warszawiacy przy pracy to warsztaty rodzinne o rozmaitych dawnych i obecnych zawodach, a także o związanych z nimi wyzwaniach, sukcesach i trudnościach. Będzie można spróbować sił w profesji pasamonika, drogistki, urbanistki czy konserwatora. Warsztaty odbywają się w soboty w Muzeum Warszawy i jego oddziałach do końca marca.

Przygoda, odkrywanie i wędrowanie z najbliższymi lub samodzielnie to istota **Spacerów warszawskich**. Proponujemy mikrowyprawy, które umożliwią oderwanie się od codzienności i doświadczenie czegoś nowego, ale bez potrzeby organizowania dalekich podróży. Pomogą w tym udostępnione na stronie mapy i nagrania. Do 21 spacerów dostępnych na stronie internetowej Muzeum Warszawy dołączą kolejne trasy!

Biegaj i zwiedzaj to kontynuacja cyklu wycieczek biegowych z elementami zwiedzania Warszawy dla biegaczek i biegaczy na różnych poziomach zaawansowania. Prowadzi Joanna Kacperczyk, doświadczona przewodniczka miejska i miłośniczka ruchu.

Premiery książkowe wydawnictwa Muzeum Warszawy

Alina Scholtz. Projektantka warszawskiej zieleni premiera: styczeń 2022

Klara Czerniewska-Andryszczyk, Ewa Perlińska-Kobierzyńska, Natalia Budnik, Małgorzata Kuciewicz i Simone De Iacobis (Grupa Centrala)

Pierwsza monografia prezentująca życie i twórczość Aliny Scholtz, pionierki polskiej architektury krajobrazu i jednej z najważniejszych projektantek zieleni Warszawy. Scholtz architekturę krajobrazu rozumiała szeroko: jako projektowanie przestrzeni za pomocą roślin, wody i ukształtowania terenu, z wyjątkową wrażliwością na cykliczność życia natury.

Zmiana perspektywy. Historie polskich architektek

premiera: luty 2022

tekst: Magdalena Jeleńska, ilustracje: Maria Jeleńska

Piętnaście portretów architektek współcześnie działających w Polsce. Dlaczego wybrały architekturę? Co je inspiruje? Na jakie trudności natrafiają w pracy zawodowej? Magdalena i Maria Jeleńskie – prywatnie matka i córka – pytają utalentowane architektki z różnych pokoleń o to, jak radzą sobie w zdominowanym przez mężczyzn świecie projektowania. Chociaż dziś wydziały architektury kończy więcej kobiet niż mężczyzn, nadal to kobietom trudniej jest założyć własne pracownię czy zająć wysokie stanowiska.

Zdarzyło się w Warszawie. Historia miasta dla dzieci

premiera: marzec 2022

tekst: Maria Karpińska, ilustracje: Anna Burchard

Opowieść o tym, jak rosła i zmieniała się Warszawa: od założenia miasta w sercu Puszczy Mazowieckiej, aż do dziś, gdy w centrum błyszczą wieżowce, a pod ziemią pędzi metro. Historia stolicy oraz jej mieszkanek i mieszkańców obfituje w niezwykle wydarzenia. Na kartach książki zagościły średniowieczne przekupki, strojni w żupany szlachcice, królowie i królowe Polski, znani poeci i słynne naukowczynie.

Co łączy włoszczyznę z pierwszym warszawskim mostem? Jakich nietypowych lokatorów miał pałac w Wilanowie? Dlaczego warszawianki ubierały się kiedyś na czarno? O czym śpiewano na ulicach stolicy? To tylko kilka z wielu pytań, na które odpowiedzi kryją się w tej książce – tyle się tu wydarzyło!

ebook i wydanie drugie poprawione *Wstecz. Historia Warszawy do początku Błażeja Brzostka*

premiera: marzec 2022

W marcu w formie ebooka (mobi i ePub) ukaże się bestsellerowa historia Warszawy pióra Błażeja Brzostka – *Wstecz*. Do księgarni trafi również wydanie drugie poprawione wersji papierowej.

Grażyna Hase

pod red. Agnieszki Dąbrowskiej

premiera: kwiecień 2022

Publikacja towarzyszy wystawie *Grażyna Hase. Zawsze w modzie*. Znakomite zdjęcia, teksty historyków i historyczek mody, komentarze i wspomnienia Grażyny Hase, kalendarium i bogaty wybór projektów, m.in. ze zbiorów Muzeum Warszawy, pokazują warsztat pracy warszawskiej projektantki.

Konrad Brandel. Fotorewolwer

pod red. Moniki Michałowicz

premiera: maj 2022

Publikacja prezentuje wyjątkową kolekcję 120 fotografii Warszawy z lat 90. XIX wieku autorstwa Konrada Brandla ze zbiorów Muzeum Warszawy. Koncentruje się na opisanie fenomenu fotografa i opracowanego przez niego aparatu – fotorewolweru, fundamentalnie zmieniającego sposób rejestracji ruchu dzięki szybkiej migawce i możliwości łatwej zmiany klisz.

Celina Osiecka. Zakład fotograficzny

pod red. Antoniny Gugały

premiera: maj 2022

Książka towarzyszy wystawie w Muzeum Warszawskiej Pragi. Publikacja zawierać będzie wywiad Antoniny Gugały z Celiną Osiecką, fotografką – rzemieślniczką, która nieprzerwanie od 1975 roku prowadzi zakład fotograficzny przy ulicy Zwycięzców, słowniczek pojęć związanych z fotografią rzemieślniczą oraz wybór fotografii z archiwum Celiny Osieckiej.

Co w drugiej połowie roku?

Muzeum Warszawskiej Pragi pokaże historię prawobrzeżnej kolei i związane z nią zmiany, a w siedzibie głównej przy Rynku Starego Miasta jesienią otwarta zostanie ekspozycja poświęcona Warszawie lat 90. - jej przestrzeni i ikonografii, w fotografii profesjonalnej i amatorskiej. Poza publikacjami towarzyszącymi wystawom ukaże się także **Najkrótsza historia Warszawy** pióra Jerzego Kochanowskiego poprzedzona cyklem podcastów.

Zainaugurowana zostanie działalność **Izby Pamięci przy Cmentarzu Powstańców Warszawy na Woli**. Ten nowy oddział Muzeum Warszawy upamiętni dziesiątki tysięcy mieszkanek i mieszkańców stolicy, którzy zginęli w czasie powstania warszawskiego. Założenie składa się z dwóch pawilonów i Muru Pamięci, na którym znajdą się ponad 62 tysiące mosiężnych tabliczek z nazwiskami poległych w czasie powstania warszawskiego – osób cywilnych i żołnierzy – oraz puste tabliczki, gdzie wraz z postępowaniem badań wpisane zostaną kolejne nazwiska. Kontynuowanie procesu identyfikacji ofiar, rozpoczętego przez Archiwa Państwowe i Muzeum Powstania Warszawskiego, to część misji Izby Pamięci. Główny budynek Izby Pamięci będzie podzielony na dwie części: Salę Świadectw i Salę Historii. Sala Historii posłuży przedstawieniu losów Cmentarza Wolskiego – największej wojennej nekropolii w Polsce – od 1945 roku do naszych czasów. Pokazane zostaną także działania Społecznego Komitetu ds. Cmentarza Powstańców Warszawy i wcześniejszych Komitetów Ekshumacyjnych, których wysiłki przywracające pamięć o tym miejscu doprowadziły do stworzenia Izby Pamięci. W Sali Świadectw znajdzie się multimedialna instalacja autorstwa Krzysztofa Wodiczki. Wodiczko, światowej sławy artysta wizualny, wykładowca Harvard Graduate School of Design i teoretyk sztuki, stworzy unikalną audio-wizualną pracę, opartą na wielogodzinnych rozmowach z osobami, których dotknęła

trauma powstania warszawskiego. To cywile i żołnierze powstania, a także przedstawiciele młodszych pokoleń, którzy w nieoczywisty sposób do dziś niosą piętno tamtych wydarzeń.

Aktualnie w Muzeum Warszawy i oddziałach

Zbiórka fotografii Warszawy lat 90. do 10.03.2022

Muzeum Warszawy wraz ze Stowarzyszeniem Masław i inicjatywą Tu było, tu stało prowadzi zbiórkę amatorskich fotografii Warszawy z lat 90. XX wieku. Celem akcji jest ekspozycja wybranych obiektów: zdjęć, albumów, pocztówek czy slajdów na wystawie o Warszawie i fotografii ostatniej dekady XX wieku, planowanej na jesień 2022 roku. Wybrane fotografie zostaną włączone do kolekcji Muzeum Warszawy, część z nich trafi także do Społecznego Archiwum Warszawy.

Niewidoczne. Historie warszawskich służących - w siedzibie głównej Muzeum Warszawy **do 20.03.2022**

Służące. Pracownice domowe, które przez dekady funkcjonowały na zapleczu mieszczańskiej codzienności Warszawy. Te „do wszystkiego”, najchętniej zatrudniane w średniozamożnych domach. Przedstawimy standardy ich pracy i zakres obowiązków, relacje między służbą a „państwem”, warunki mieszkania, życie prywatne. Projekt sięga do czasów współczesnych i stawia pytania dotyczące pracy domowej dzisiaj. Wystawie towarzyszy program filmowy, debaty i oprowadzania, a także publikacja pod redakcją Zofii Rojek, kuratorki wystawy.

Rzeczy do zabawy. Edward Manitiusz i jego wytwórnia – w Muzeum Warszawskiej Pragi **do 10.04.2022**

W wytwórni zabawek na Pradze od lat 20. XX wieku produkowano niezwykle przedmioty. Projektowane przez Edwarda Manitiusa wielofunkcyjne, kreatywne zabawki, pomoce szkolne i gadżety reklamowe dla firm wyróżniały się innowacyjnością i jakością wykonania. Do dziś zachwycają drewniane zwierzęta, będące jednocześnie opakowaniami czy pobudzające wyobraźnię układanki. Wystawa jest pierwszą prezentacją największej w Polsce kolekcji dzieł i pamiątek po wytwórni Edwarda Manitiusa. Ekspozycji towarzyszy zróżnicowany program wydarzeń, spotkań, warsztatów i działań edukacyjnych.

Niech płyną! Inne rzeki Warszawy – w Muzeum Woli do 29.05.2022

Wystawa opowiada historie licznych warszawskich rzek – takich jak Drna, Sadurka, Żurawka, Pólkówka, Belcząca czy Brodnia – poprzez dawne plany, mapy, grafiki, pocztówki i fotografie. Można prześledzić ich przebieg, poznać biogramy, dostrzec pozostałości i współczesne ślady ukryte w nazwach dzielnic czy ulic. Historyczna sieć wodna nałożona została na współczesną mapę miasta – dosłownie

i metaforycznie, przywracając „Inne rzeki Warszawy” pamięci mieszkańców i mieszkanek miasta. Wystawie towarzyszą oprowadzania kuratorskie i gościnne, wykłady i dyskusje, warsztaty rodzinne, a na wiosnę zaplanowane są także spacery i działania w terenie.

**Pałac interwencja artystyczna Diany Lelonek – w siedzibie głównej Muzeum Warszawy
do 31.07.2022**

Artystka Diana Lelonek w magazynach Muzeum Warszawy dostrzegła zbiory archeologiczne z miejsca, w którym stał Pałac Saski: potłuczone naczynia, płytki podłogowe i stiuki, resztki jedzenia, ości ryb i kości zwierząt. Lelonek podeszła do nich z zaciekawieniem i szacunkiem – fotografując, filmując i przenosząc na wystawę część magazynowego wnętrza. W resztkach budynku dostrzegła stan przejściowy między przedmiotem użytkowym, wytworem człowieka a tworem geologicznym. *Pałac* to inauguracja cyklu interwencji artystycznych, w ramach których muzealne kolekcje przedstawiane będą w nowych, zaskakujących kontekstach.

kontakt dla mediów:

Aleksandra Migacz

Dział Promocji, Sprzedaży i Sponsoringu Muzeum Warszawy

tel.: +48 22 277 43 45

aleksandra.migacz@muzeumwarszawy.pl